

PŘEHLEDNĚ: Co se změní v důchodech

[novinky.cz/clanek/domaci-prehledne-co-se-zmeni-v- Duchodech-40431439](https://www.novinky.cz/clanek/domaci-prehledne-co-se-zmeni-v- Duchodech-40431439)

Tomáš Reiner

Zatímco změny v daních, škrtý a rušení agend se mají spustit už od příštího roku, reforma důchodů se bude schvalovat zřejmě až příští rok a postupně bude nabíhat od roku 2025. Do důchodu se bude v budoucnu chodit později a zvyšování penzí zpomalí. To ostatně začne už v lednu, jelikož vláda chce do podzimu prosadit změnu valorizačního výpočtu.

Foto: Profimedia.cz

Ilustrační snímek

Článek

Změny valorizací

- Důchody budou dál každý rok v lednu navyšovány, ale méně. Nadále se mají valorizovat plně o důchodcovskou inflaci, ale dál už nikoliv o polovinu růstu reálné mzdy, nýbrž jen o třetinu. Tato změna má nastat už 1. ledna příštího roku.

- Změna nastane také u mimořádných valorizací. Poté, co teď u té červnové vláda rozhodla o nižším růstu, v průměru o tisícovku měsíčně, do budoucna se má v případě vysoké inflace, jež v součtu měsíců přesáhne pět procent, vyplácet takzvaný mimořádný příspěvek. Vyplácel by se každý měsíc jen do konce daného roku a pak by se v lednu standardně valorizovalo. Změna bude v tom, že se příspěvek do řádné valorizace nezapočítá, takže zvýšení bude nižší.

Změny v mimořádných valorizacích penzí postihnou i chudší důchodce

Ekonomika

Nové důchody budou nižší

- V budoucnu se pak budou postupně směrem dolů upravovat výpočty nových důchodů. Při jejich stanovení by se nově měla započítat menší část výdělku a odvodů, upravit se mají takzvané redukční hranice. Začne se v roce 2026.
- V praxi to bude znamenat každý rok oproti dnešním výměrům o 150 až 200 korun nižší roční penze. Do roku 2035 by tak roční redukce oproti dnešku narostla na 1500 až 2000 korun.
- Porovnání s dneškem je ale orientační vzhledem k tomu, že penze setrvale s valorizacemi porostou.

Nárok na penzi vznikne později

- Hranice věku pro odchod do důchodu nebude nově stanovena pevně, ale bude se měnit podle věku dožití. Lidé by podle ministra práce Mariana Jurečky (KDU-ČSL) měli v penzi strávit v průměru 21,5 roku.

- O termínu nároku na penzi by se měli lidé po schválení zákona dozvídat ve svých padesáti letech. Český statistický úřad každý rok vyhlásí průměrnou dobu dožití v celé populaci a ukáže věk pro penzi. Už nyní je jasné, že současným padesátníkům se může doba prodloužit o několik měsíců a postupem let zřejmě dojde na odchody do důchodu až v 67 letech.
- Zároveň se ale má snížit doba pojištění nutného pro nárok na důchod, a to ze 35 na 25 let. Poslouží to například cizincům, kteří se za prací do Česka přistěhovali v pozdějším věku.

Padesátníci půjdou do penze později. Slibům navzdory

Ekonomika

Horší podmínky pro předčasné penze

- Loni odešlo do předčasné penze rekordní množství lidí, protože to bylo v důsledku inflace a mimořádných valorizací výhodné.
- Nově půjde do penze odcházet jen tři roky před standardním důchodovým věkem. Nyní je to pět let. Zároveň bude muset mít člověk odpracováno 40 let namísto současných 35 roků.
- Zvýší se i penalizace za předčasnou penzi. To se ale netýká lidí pracujících v náročných profesích, kteří budou moci chodit do důchodu až o pět let dříve i bez penalizace, ale jejich zaměstnavatelé za ně budou hradit vyšší důchodové pojištění. Zatím se to týká horníků či podnikových hasičů a záchranářů. Výčet by se mohl rozšířit, v současnosti o tom debatují ministerstva práce a zdravotnictví.
- Penalizace by také mohla být poloviční u lidí, kteří mají při odchodu do předčasné penze odpracováno 45 let.

Neváhejte, vláda znevýhodní předčasné penze

Domácí

Minimální důchod vzroste

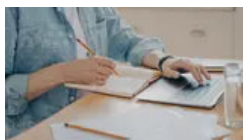
Zaručené minimální důchody se naopak zvýší. Vláda počítá s tím, že budou odpovídat dvaceti procentům průměrné mzdy. V současnosti přesahuje průměrná mzda 40 tisíc korun hrubého. To znamená, že minimální důchod by byl kolem 8000 korun měsíčně. Nyní je zaručená penze 4810 korun.

Živnostníci budou platit vyšší odvody

- Vzrostou i důchodové odvody živnostníků. Povinný minimální vyměřovací základ by se měl zvýšit z 25 procent průměrné mzdy na 40 procent. Důchody z těchto minimálních odvodů by se tak nyní zvedly z více než 10 tisíc na 14 tisíc korun.
- Dále začne evidence dohod o provedení práce. V případě, že bude překročen limit příjmu zaměstnance, má se platit sociální pojištění. U jednoho zaměstnavatele bude tento limit stanoven na 25 procent průměrné mzdy, u více zaměstnavatelů na 40 procent.

Odvody OSVČ se zvýší, ve stáří jim hrozí život na dávkách

Finance

Nové vyměřovací základy a výchovné

- Manželé či partneři budou moci mít dobrovolně společný základ pro výpočet penze. Jejich odvody by se tak za dobu trvání manželství či partnerství sečetly. Oba by pak dostali stejnou částku.

- Za dobu péče o děti nebo o blízké, kdy je člověk bez výdělků a neplatí pojistné, by se zase při stanovení penze vycházelo z průměrné mzdy. Penze by tak mohla být vyšší v průměru o 500 korun. Ministerstvo to označuje jako fiktivní nebo rodičovský vyměřovací základ.
- Pomohlo by to zejména ženám, jež mají obecně nižší důchody. A to i přesto, že hlavně ony berou od ledna k penzi 500 korun navíc za každé vychované dítě.
- Kritici poukazují na to, že nelze současně využívat společný vyměřovací základ i výchovné, podle nich to bude pro stát nákladné. Vládní lidovci zatím tvrdí, že výchovné rušit nechtějí. Už teď se ale vede v koalici debata o tom, jestli by se výchovné mělo valorizovat a zda a kdy ho může společný vyměřovací základ nahradit.

Stanjura chce zrušit valorizaci výchovného

Ekonomika